ŘECKÉ VÁZOVÉ MALÍŘSTVÍ

evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ŘECKÉ VÁZOVÉ MALÍŘSTVÍ

VY_32_INOVACE_DVK1211

- Autor: Mgr. Jan Souček
- Vznik: 09 / 2012
- Téma: Antické umění
- Předmět: DVK / 1. ročník
- Anotace: Obrazová prezentace vývoje Řeckého vázového malířství

ŘECKÁ KERAMIKA

- *Řecké malířství, dnes známé jen z vázových maleb, se vyvinulo od abstraktního k figurálnímu pojetí, které usilovalo o iluzi prostoru.*
- *Nejstarší nádoby nesou **geometrické vzory**. Od 8. stol, př. Kr. se objevují první stylizované výjevy, nanášené štětcem.*
- *V polovině 6. stol. př. n. l. začínají vývoj řeckého vázového malířství určovat athénské keramické dílny a vzniká **černofigurový styl**. Obrysy výjevů i detaily uvnitř nich jsou škrabány rydlem, které umožňuje přesnější vedení linií.*
- *Od r. 530 př. Kr. se společně s rozvíjejícím se plastickým cítěním vyvíjí **červenofigurový styl**. Tato technika umožňuje pomocí lineárních struktur vytvořit dojem plastičnosti*
- *V klasickém umění je postava pojata jako individualita. Prostorové iluze se dosahuje překrýváním obrysů jednotlivých detailů a zdůrazněním pohybu.*

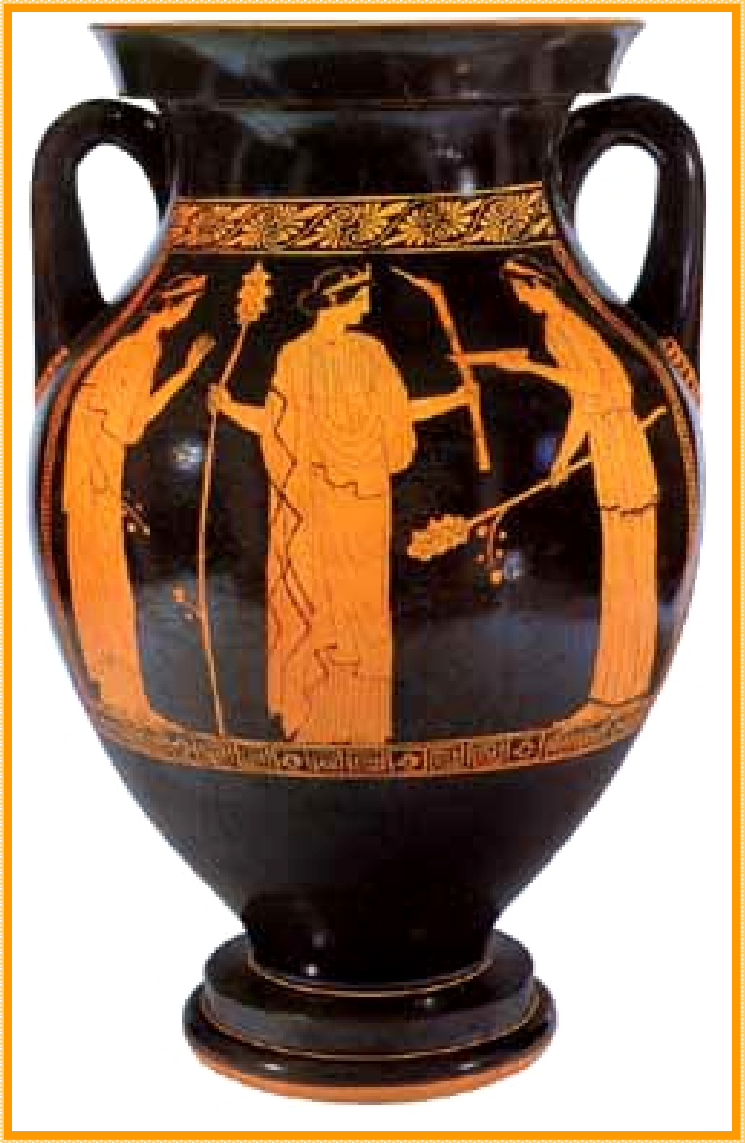

Typy nádob

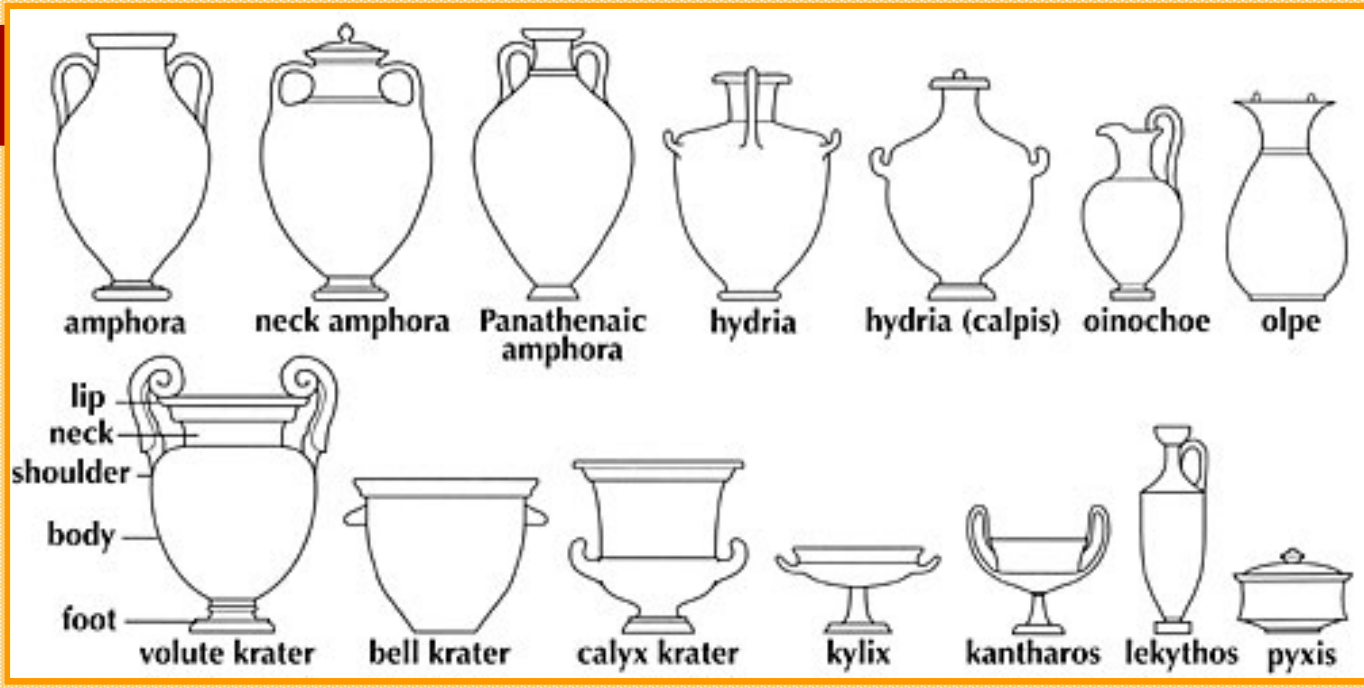

Amfora je druh starověké keramické nádoby, obvykle se dvěma úchyty a podlouhlým hrdlem, užším než zbytek nádoby. Amfory se poprvé objevily na libanonsko-syrském pobřeží okolo 15. století př. n. l., poté se rozšířily po celém antickém světě a byly používány starověkými Řeky a Římany jako nejdůležitější pomůcka pro uchovávání a přenášení hroznového vína, olivového oleje, zrní, ryb a dalšího zboží.

Krátér
(z řeč. *kratos* - smíšený) je velká starověká řecká nádoba na nízkém podstavci s rozevřeným horním obvodem a se dvěma horizontálními uchy po stranách.
Během celého období vývoje antického Řecka se vyvinuly celkem 4 typy krátérů: ***volutový*, *zvoncový* a *kalichový*, *sloupkový***

Storing Wine

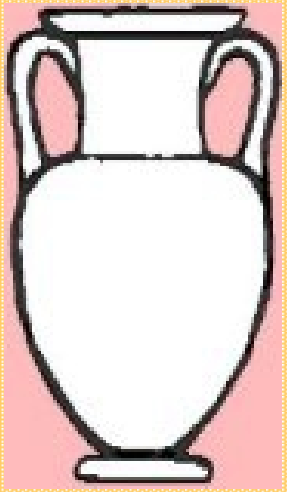

Amphora

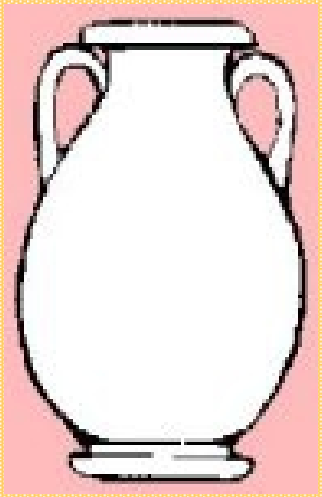

Pelike

For water

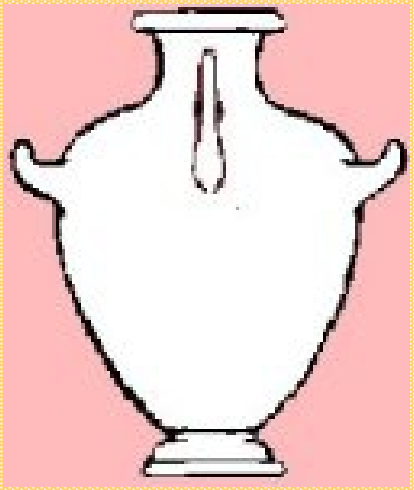

Hydria

For mixing wine and water

zvoncový

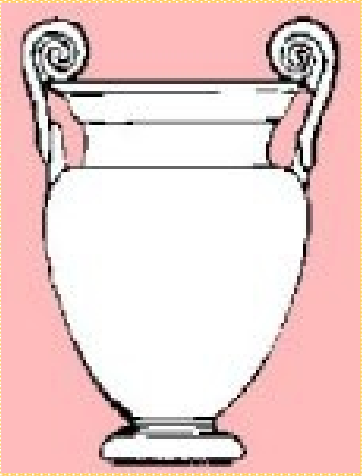

volutový

sloupkový

kalichový

For drinking from

Cup or Kylix

Kantharos

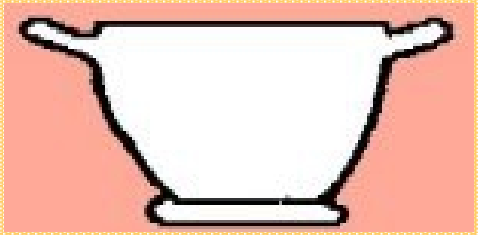

Skyphos

Womens' quarters

Pyxis

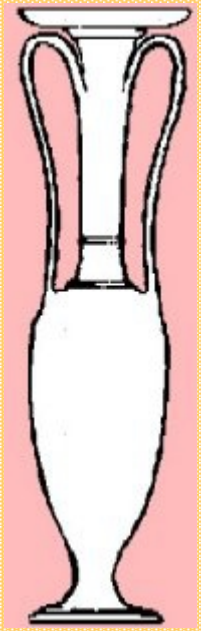

Loutrophoros

Used for Oil

Lekuthoi

Aryballos

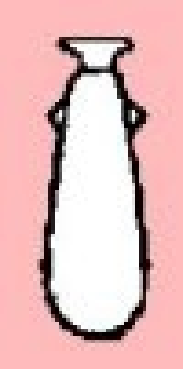

Alabastron

Geometrický styl

(c. 900-700 BC)
characterized
by stylized motifs

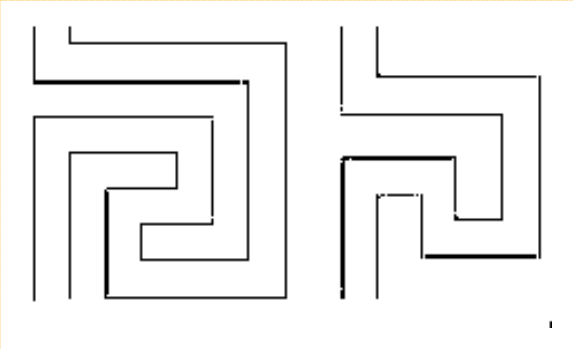

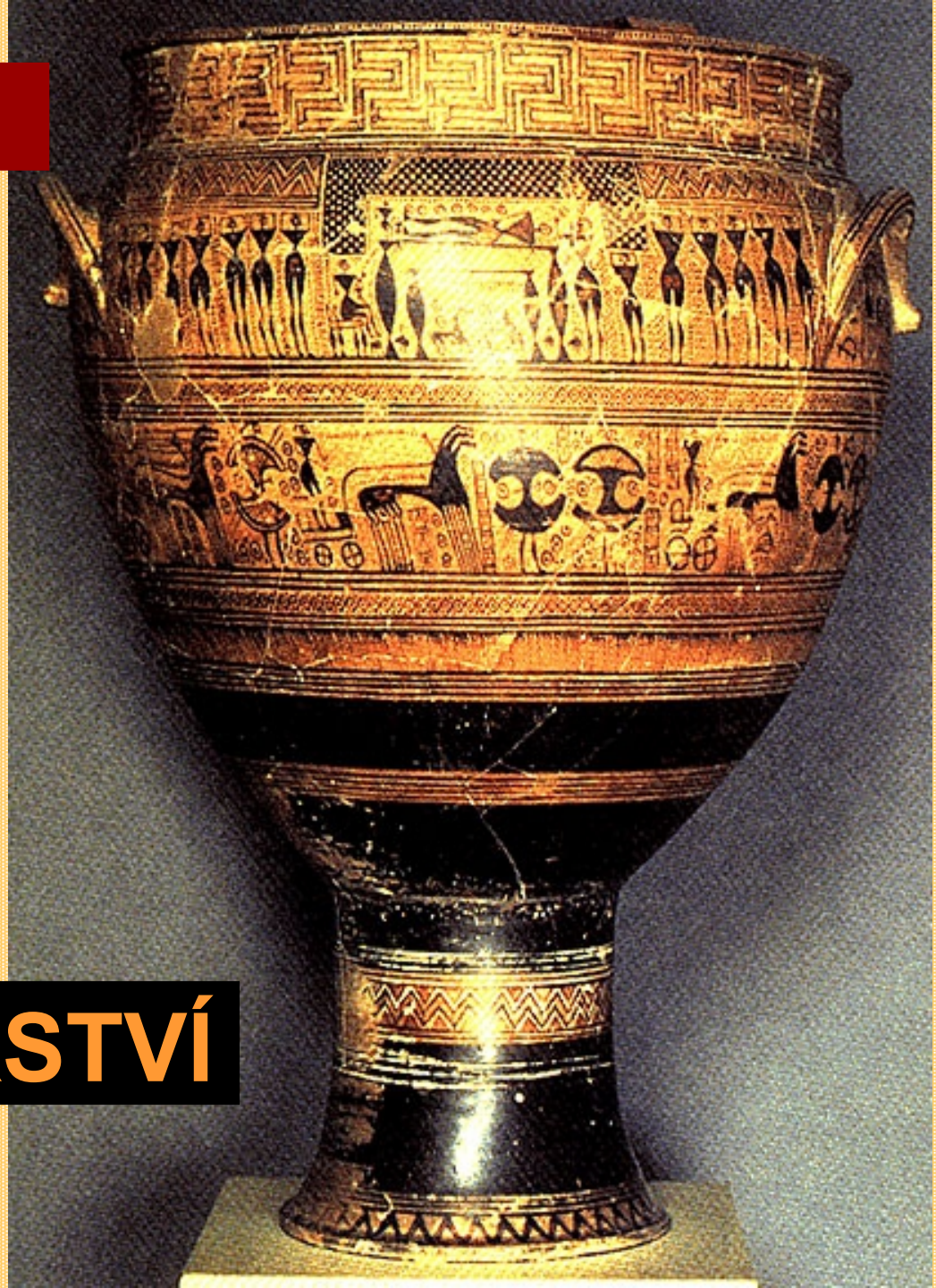

VÁZOVÉ MALÍŘSTVÍ

Pohřební váza
kráter
ca. 740 B.C.

Funerary krater (attributed to the Hirschfeld Workshop): **detail of *prothesis*** (ritual mourning procession) scene, ca. **2nd half of the 8th century B.C.E**.

Černofigurový styl

(c. 600- 480 BC)

Corinthian
black figure amphora
ca. 625- 600 BC

Corinthian Amphora
ca. 600 BC

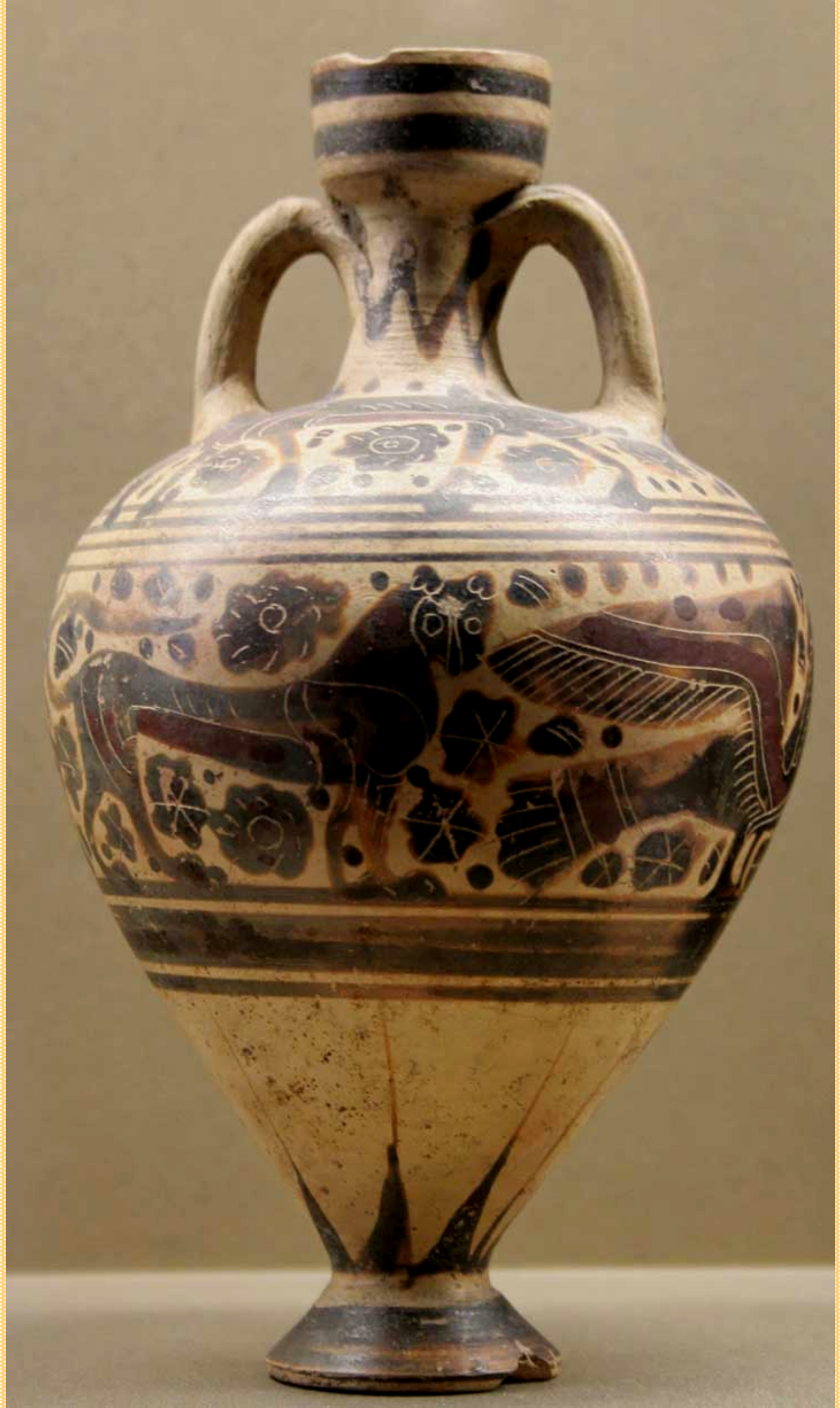

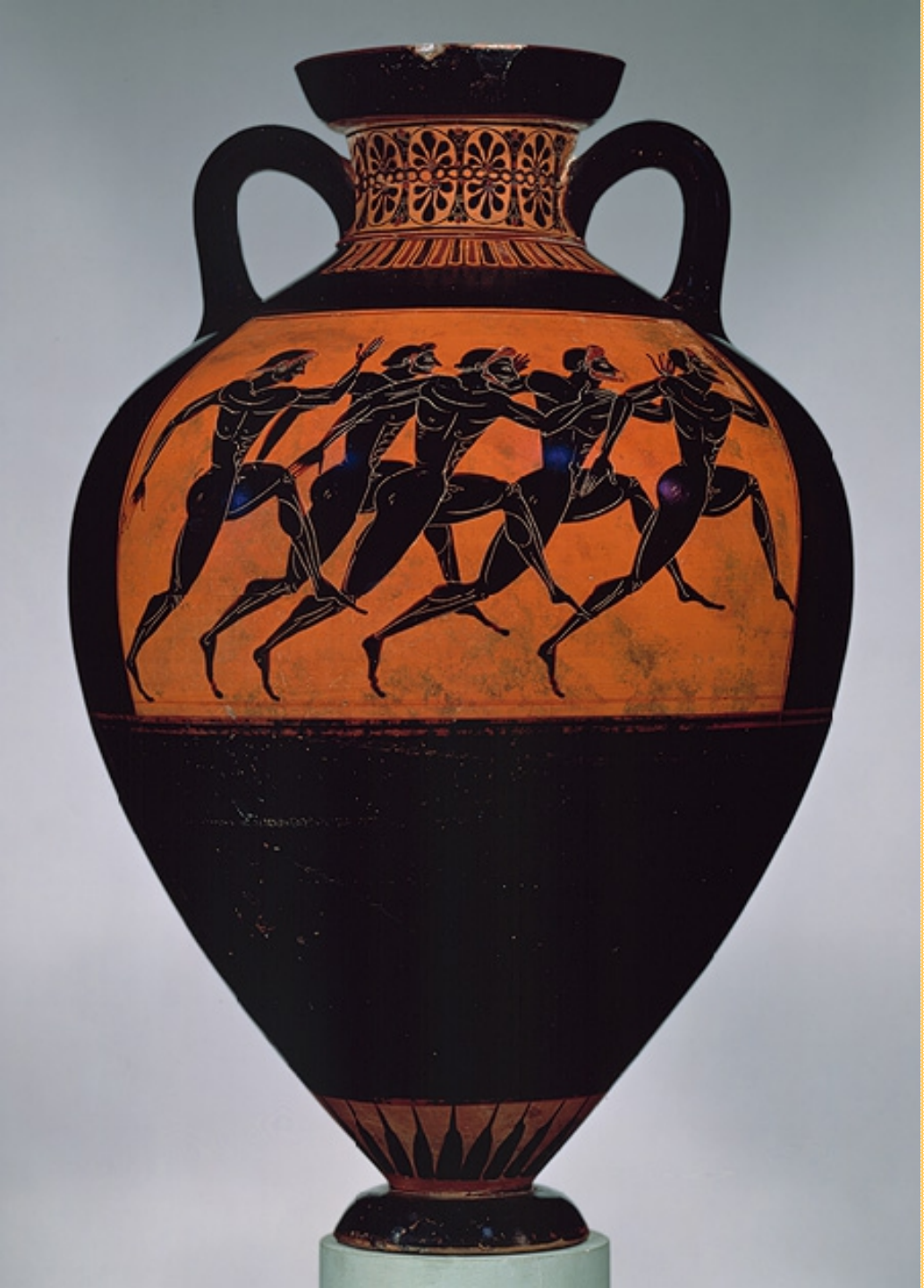

Panathenaic amphora
ca. 530 B.C.
Archaic
Attributed to the
Euphiletos Painter

Panathenaic amphora
ca. 530 B.C.
Archaic
Attributed to the
Euphiletos Painter

Panathenaic amphora
ca. 530 B.C.
Archaic
Attributed to the
Euphiletos Painter

Pohřební deska
Funerary plaque,
ca. 520–510 b.c.;
Archaic, black-figure
Greek, Attic
Terracotta

Koncem šestého století před naším letopočtem často zdobily stěny hrobek terakotové desky jako je tato. Typicky pro ně bylo líčení starověkých mýtů a zpodobňování starověkých řeckých pohřebních obřadů. To ukazuje i horní, hlavní část této plakety. Poté, co byl vykoupán a oblečen, byl zesnulý položen na vysoké máry nohama čelem ke dveřím, jak bylo ve starověkém Řecku zvykem. Dva polštáře pod hlavou měly zabránit otevření jeho čelisti. Truchlící stojí na obou stranách már a gestikulují rukama.

V dolní části jsou vidět tři vozatajové na čtyřspřeží. Každý z vozatajů má oblečen bílý chitón.
Téma závodu vozatajů se v pohřebním umění často opakuje. Jeho ikonografie může evokovat pohřební hry na počest legendárních hrdinů, jak jsou popsány v knize 23 Iliady, kdy Achilles takto uctí jeho zesnulého přítele Patrokla.

Black Figure

(c. 600-480 BC)
black coated surface
that was scratched into,
example: Ajax Commiting
Suicide by Exekias,
525 B.C.

Poseidon among Greek warriors
Kylix
ca. 540–530 B.C.
black-figure
Attributed to the **Amasis** Painter
Greek, Attic

Exekias
amphora
Achilles a Hektor
ca. 540 – 530 BC

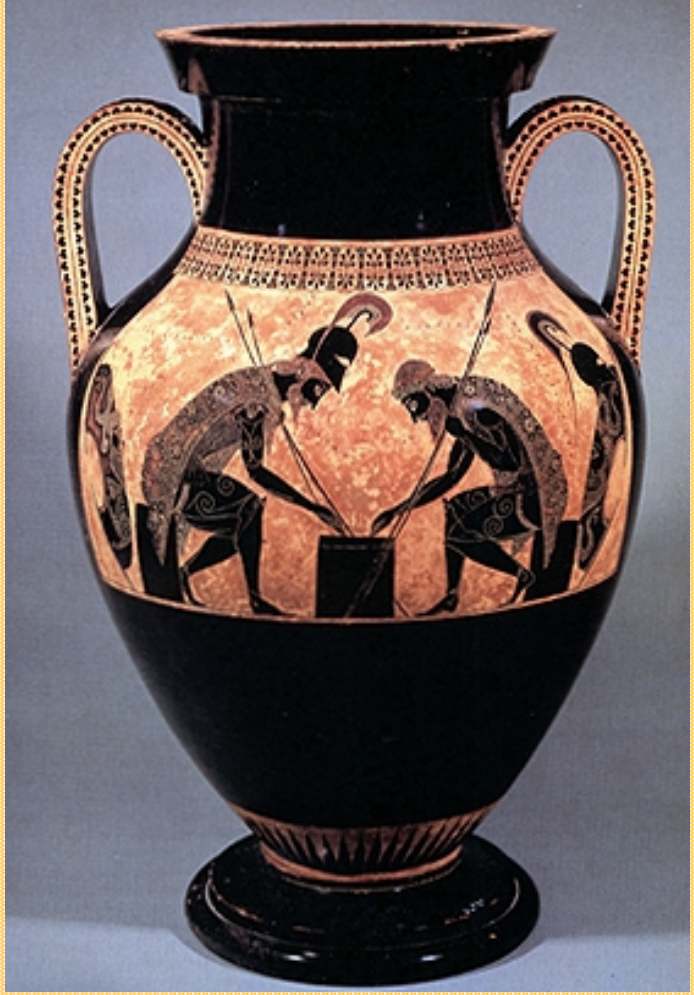

Exekias

Amphora with Achilles and Ajax

Archaic Style, 540-530 BCE

Tato slavná amfora, podepsaná Exekiasem zobrazuje epizodu z Homerovy Illiady: Achilles a Ajax v hrají kostky. S typickou vážnosti autorova stylu ukazuje okamžik, kdy se dva hrdinové, kteří dočasně odložili své zbraně během dlouhého obléhání Tróje, věnují hře.
Amfora je jedním z nejvíce reprezentativních výtvorů černofigurového stylu, s detaily a dekorací oděvů vyrytými až s kaligrafickou péčí.

AIANTOS

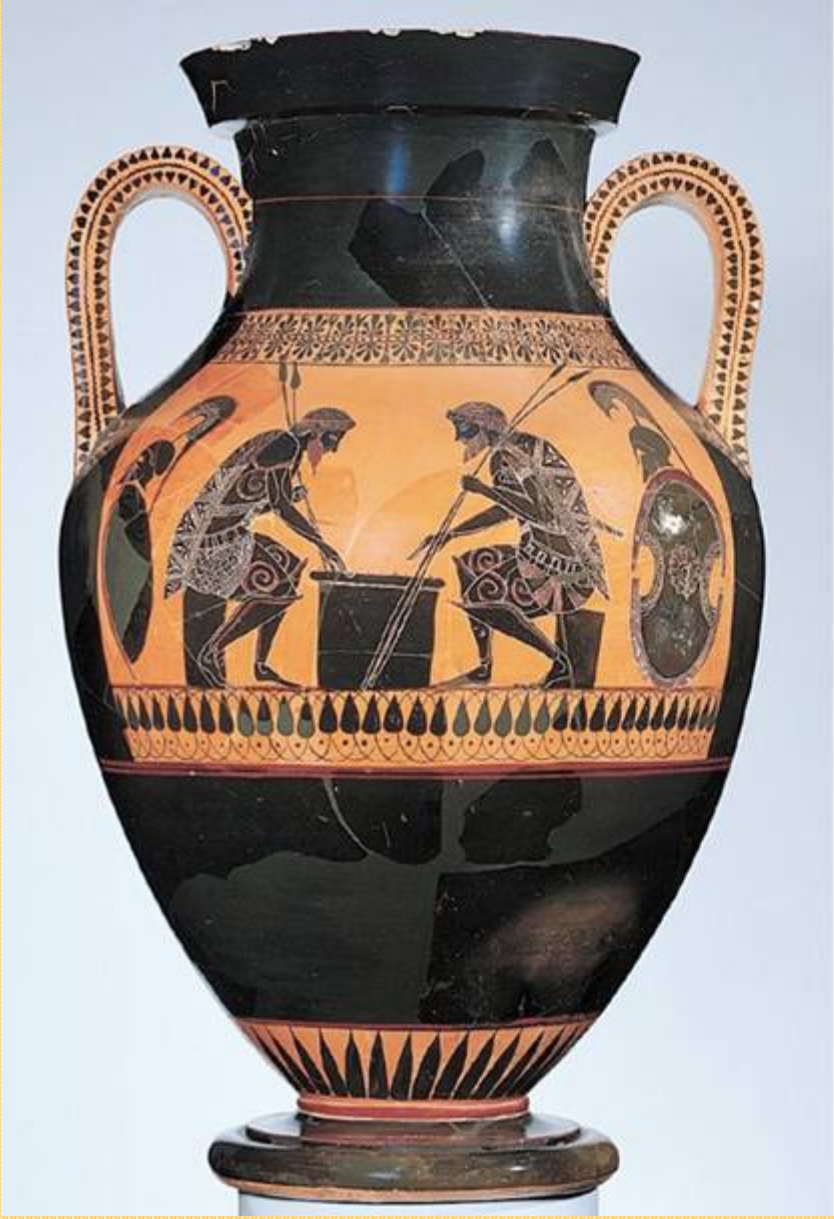

Exekias, *Ajax and Achilles Playing a Game*, Black-figure amphora, c540-530 BCE
Andokides, *Ajax and Achilles Playing a Game*, Bilingual amphora, c525-520 BCE

Červenofigurový styl

(c. 530- 450 BC)
negative version
of Black Figure

Červenofigurový sloupkový kráter zobrazuje dva mladé jezdce na koních

Pol. 5.stol.BC

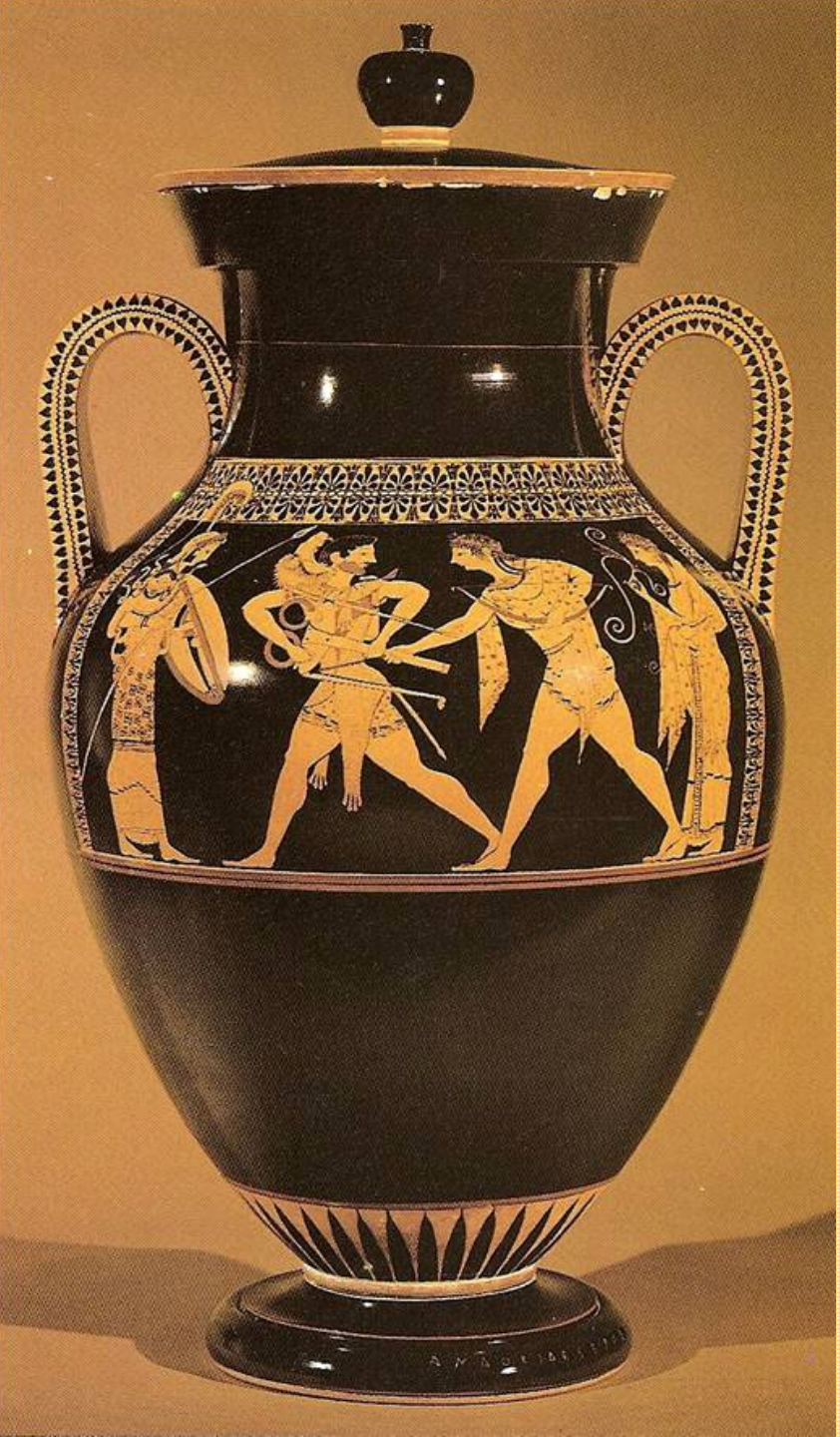

Malíř **Andokides**,

Apolón a Heraklés bojují o trojnožku z delfské věštírny, kolem 530 př. n. l. (Berlín, Antikenmuseum).
Bojový výjev na amfoře, nádobě na uchovávání vína, patří k nejranějším příkladům červenofigurového vázového malířství.
Vnitřní kresba postav na rezervovaném červeném podkladu je provedena velmi jemným štětcem.

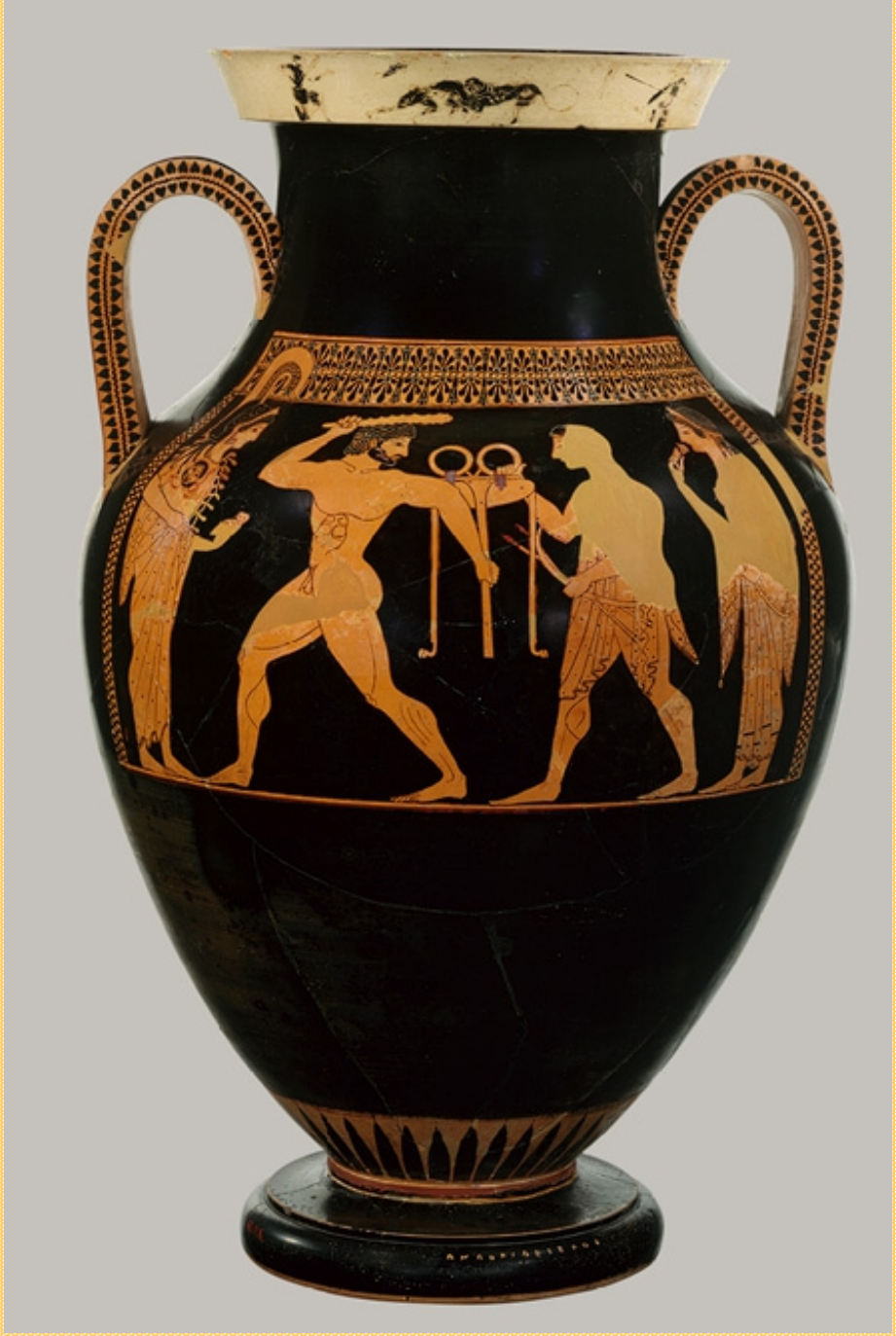

Amphora, ca. 530 b.c.
Archaic; red-figure
Attributed to the **Andokides** Painter
(red-figure decoration)

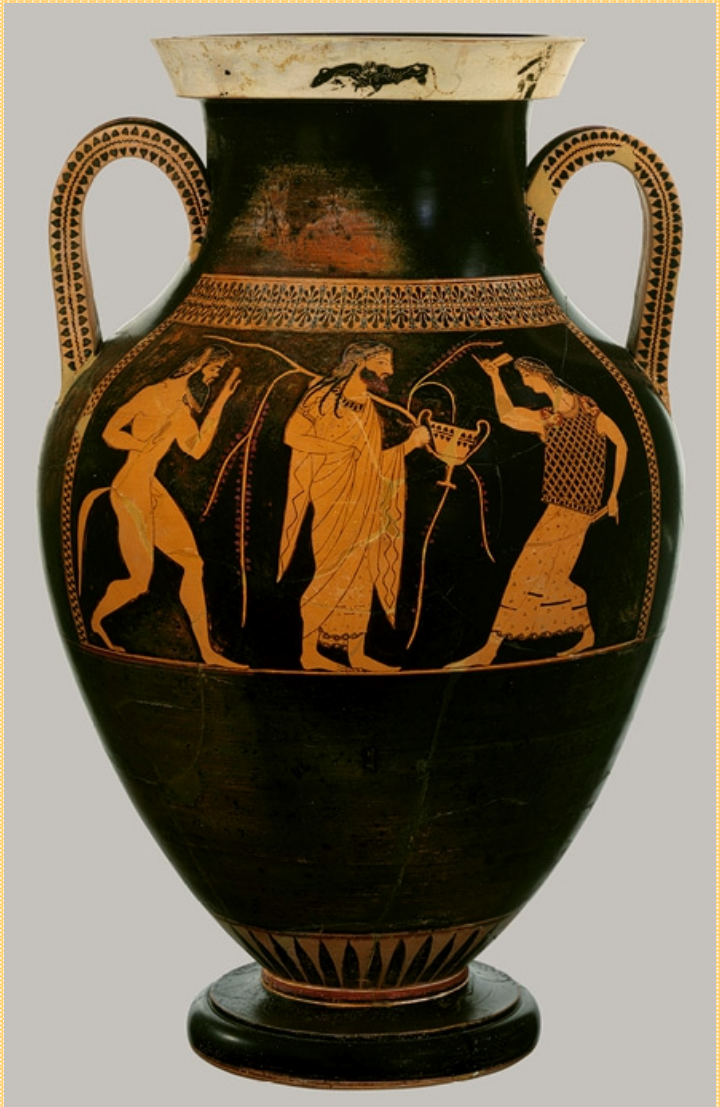

Kleophon

červeno- figurová váza zobrazuje odchod bojovníka do války.
440-430 B.C.

Euphronios

Přední strana Sarpedonova kráteru
Příběhy z Trójské války
(ca. 515 BC)

Sarpedon – syn Dia, Hrdina z Trójské války bojoval na straně Trojanů a byl zabit Patrocolem Sarpedonovo tělo odnáší Hypnos a Thanatos (Spánek a smrt), v pozadí přihlíží Hermes.

Zvonový krater
(bowl for mixing wine and water)
ca. 440 B.C.
Red-figure
Attributed to the **Persephone** Painter
Greek, Attic

Bílé pozadí

White Ground
(c. 450-400 BC)
grave ornamentation

White Ground Lekythos
ca. 440 BC

Ware: **Attic Red Figure (White Ground)**
Shape: Lekythos
Painter: Attributed to the **Achilles** Painter
Date: ca 445 BC
Period: Classical

Zdroje:

PIOJAN, José. ***Dějiny umění 1***, 1. vyd. Praha: Odeon, 1977. ISBN: 80-7176-765-4
kol. ***Ilustrované dějiny světa - Úsvit civilizací***, 2. vyd. Bratislava: Gemini, 1993. ISBN: 80-7161-016-X
kol. ***Encyklopedie starověkého světa***, 1. vyd.Praha: Perfekt, 2004. ISBN: 80-8046-269-0
AUGUSTA, Pavel. a HONZÁK, František. ***Jak se žilo ve starověku,*** 1. vyd. Praha: Albatros,1989
GRANT, Michael, ***Zrození Řecka,*** Praha: BB art, 2002. ISBN 80-7257-929-0
GRANT, Michael, ***Klasické Řecko***, Praha: BB art, 2004. ISBN 80-7341-404-X

Internetové zdroje:

•http://cs.wikipedia.org
•http://commons.wikimedia.org/
•http://http://www.metmuseum.org/toah/images/h2/h2_28.57.23.jpg
•http://www.metmuseum.org/toah/images/h2/h2_28.57.23.jpg
•http://www.metmuseum.org/toah/works-of-art/
•http://www.metmuseum.org/toah/images/h2/h2_54.11.5.jpg
•http://www.louvre.fr/en/departments/greek-etruscan-and-roman-antiquities/highlights?page=1
•http://en.wikipedia.org/wiki/Euphronios
•http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/5/59/Euphronios_krater_side_A_MET_L.2006.10.jpg/800px-Euphronios_krater_side_A_MET_L.2006.10.jpg
•https://bashapedia.pbworks.com/w/page/33409381/Andokides
•http://en.wikipedia.org/wiki/Exekias
•http://en.wikipedia.org/wiki/Ancient_Greek_vase_painters
•http://25.media.tumblr.com/tumblr_lqsug6N1e11qe4fdro1_500.jpg
•http://24.media.tumblr.com/tumblr_lt8jxbyr0l1r1h8nso1_500.jpg
•http://24.media.tumblr.com/tumblr_m9os8iSzOd1retgeoo1_1280.jpg
•http://www.art-archive.com/art_freeV/framesetnew.html
•http://www.metmuseum.org/toah/images/hb/hb_14.130.12.jpg
•http://quod.lib.umich.edu/cgi/i/image/getimage-idx?viewid=1;cc=aict;entryid=x-gs302;quality=m600;view=image
•http://www.uark.edu/campus-resources/dlevine/tomb.jpg
•http://classconnection.s3.amazonaws.com/1025/flashcards/699220/jpg/artstor_103_41822000410553.jpg
•http://www.utexas.edu/courses/introtogreece/lect10/Corinthian9902260017.jpg
•http://www.ancientcorinth.net/resources/internal/file_views/333/1_4_Corinthianamphora.jpg
•http://www.metmuseum.org/toah/images/hb/hb_14.130.12_av2.jpg